

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

De ignoto quidpiam judicare mortale non est, num. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

Si verò solent esse ut plurimum conjuncta, proportionata erunt, & sufficientia. De nocte quis v. g. fenestram alienæ domus, scalarum adminiculo, occultè aperire tentat: hoc indicium est sufficiens, ad judicandum, illum esse furem. De die quis bonæ famæ transit per viam, ubi mulier inhonesta degit, hoc indicium sufficiens nequaquam est, ut credas, illum esse adulterum. Fateor, non esse unum indicium tantummodo expendendum, sed complexionem omnium; contingit enim sæpe, ut unum alterum adjuvet, vel minuat, vel omnino tollat. Fac enim, te videre aliquem de die, coram viciniâ, fenestram per scalas aperire velle, potius, si prudens es, putabis, ipsum clavem propriæ domus amisisse, quam moliri furtum. Lege Dicastillum c. c. qui per aliqua indicia, quoad hanc praxim, rectè discurret.

cc *Dicast. lib. 2. de just. t. 2. dup. 12. p. 1. dub. 2.*

De Ignoto quidpiam judicare mortale non est.

10. Certum sit secundo, temere judicare in re gravi de aliquo tibi prorsus ignoto, non esse mortale, quia moraliter perinde est, ac si de nullo judicares. Videat quis, v. g. hominem de nocte caput habentem pallio coopertum, vel transeat per loca sibi ignota, incidatque in homines sibi nullo modo cognitos, hic si temerè judicet de illo, & de his, non peccat mortaliter, quia nemini facit injuriam. Quod si fortè deinde veniat in eorum notitiam, se gerere pru-

denter debet, nec nisi juxta conjecturas judicare.

Solum suspicari de re gravi, nunquam est mortale.

11. Remanet ergo incertum, an suspicio deliberata in re gravi, & sine sufficientibus indicijs, atque adeo temeraria, sit culpa mortalis? sub nomine autem suspicionis includimus, sive dubium, sive suspensionem improprie dictam, sive opinionem. Nonnulli dicunt, esse mortalem; non esse, alij contendunt. Porro prævides, mihi hanc benigniorem placituram, Fateor, te rectè prævidisse. Et ratio, quæ me movet, ea est, quam assert S. Thomas e, quia suspicio in genere judicij est actus imperfectus, atque adeo non est plene temerarius, neque necessariò conjunctus cum contemptu, saltem gravi proximi: ergo sicuti cætera peccata contra justitiam, non sunt nisi venialia ex parvitate materiæ, ita in casu suspicionis, Antecedens patet, quia ubi non est perfecta certitudo, non est perfecta temeritas, nec est læsio gravis, quando ille, qui sic suspicatur, habet actualiter, vel saltem virtualiter formidinem oppositæ, & quasi facile est paratus ejusmodi suspensionem deponere; id quod totum, quasi essentialiter imbibitur in ipso actu suspicionis, & reliquis illis, de quibus est sermo.

c *Salas, Bannes, Arag. apud mox citandos. d Caetan. Petr. Nav. alijque apud Dicastillum l. c. dub. 4. n. 46. quibus adde Less. l. 2. c. 29. du. 8. Mol. tr. 4. de just. d. 16. concl. 3. Azor. 3. p. l. 13. c. 11. dub. 3. e S. Thom. quodlib. 12. art. 34.*

12. Per